

## RIFAT ILGAZ'IN HÜZÜNLÜ YAŞAMI OĞLUNUN AĞZINDAN DİNLENDİ

Britanya Türk Kadınları Derneğinin düzenlediği “Babam ve Arkadaşım Rifat Ilgaz” konulu söyleşide, ünlü şair ve yazarın oğlu Aydın Ilgaz, babasının hüznünlü yaşamını belgesel filmle anlattı. Kingsway Hotel’de düzenlenen etkinliği zaman zaman gözyaşlarıyla izleyenler, “Hababam Sınıfı”, “Sınıf”, “Karartma Geceleri” gibi Türk edebiyatına ölümsüz eserler kazandıran Ilgaz’ın kitaplarından da aldılar

### Mihrişah Safa

TÜRK Edebiyatının ölümsüz isimlerinden şair-yazar Rifat Ilgaz, doğumunun 100’üncü yıldönümü etkinlikleri kapsamında, Londra’da oğlu Aydın Ilgaz’ın sunduğu bir konferansla anıldı.

Londra’daki etkin ve başarılı sivil toplum örgütlerinden Britanya Türk Kadınları Derneğinin Covent Garden Kingsway Hall Hotel’de düzenlediği, “ Babam ve Arkadaşım Rifat Ilgaz” konulu söyleşide, oğlu Aydın Ilgaz, ünlü şair-yazarın yaşamından kısa kesitler sunan, arkadaş, dostları ağzından anlatıldığı bir belgeseli de izleyicilere gösterdi.

BTKD’Nin etkinliğine 50’yi aşkın konuk katılırken, ADD Başkanı Jale Özer, BTKD Kurucu Başkanı Semiha Todd, BTKD eski başkanı Servet Hassan da davetliler arasındaydı.

BTKD Başkanı Maviş Fuchs, konuklara hoşgeldiniz dediği konuşmasında BTKD’nin son etkinliğinde Türk edebiyatına “ Hababam Sınıfı”, “Karartma Geceleri”, “Sınıf” gibi ölümsüz eserleri tanıtan ünlü yazarı ilk ağzdan, oğlundan dinleyeceklerini belirterek, Aydın Ilgaz ve eşi Nilgün Ilgaz’ı ağırlamaktan büyük onur duyduklarını söyledi.

Ünlü edebiyatçının oğlu Aydın Ilgaz, babasının Kastamonu Cide’de 1911 yılında doğduğunu belirterek, Kültür Bakanlığıyla ortak hazırladıkları belgeseli konuklara izlettirdi. Cide’de bir ailenin 7’inci çocuğu olarak dünyaya gelen Rifat Ilgaz, çocukluğunu Kastamonu çevresinde geçirir. Babasının tayinleri nedeniyle birkaç yer değiştiren Ilgaz, öğretmen okulunu bitirdikten sonra 6 sene Bolu’da öğretmenlik yapar, askerliğini bitirir. Bu arada evlenir,boşanır. 1936 yılında Gazi Eğitim Enstitüsüne girer ve 2 yıl sonra bitirir.Daha sonra 2 çocuğunun annesi Rikkat Hanım ile evlenir. Bu arada Ilgaz verem olur ve İstanbul’a sanatoryuma tedaviye gider. Bu arada 2. Dünya savaşı başlar.

Rifat Ilgaz belgeselinde, yazarı yakından tanıyanlardan Asım Bezirci, Doğan Hızlan, Hasan Pulur, Aydın Çubukçu, Mahmut Saydur, Adnan Özyalçiner, Tarık Akan gibi ünlüler konuşmalarında ünlü yazarı değişik yönleriyle anlattılar. Rifat Ilgaz’ın verem tedavisi görürken, hastane yatağına kelepçeyle bağlı kalışı, Marko Paşa dergisini Sabahattin Ali, Aziz Nesin ile çıkartışı, öğretmen eşi ve çocuklarına kendi yüzünden zarar gelmemesi için eşinden boşanması, hapisaneye düşüşü de belgeselde yer aldı.

Film gösteriminden sonra mikrofonta gelen Aydın Ilgaz, yıllar geçse bile babası ve onun gibi yazarların geçmişlerinde ne kadar haksızlığa uğradığını bir kere daha belgeselle gördüklerini belirterek, babasız yılların zorluğunu, annesinin kendisi ve kızkardeşine bakmadaki rolü ve çocukluk anılarındaki babasını anlattı. Babasının kırmızı kapaklı, Devrim yayınlarından çıkan ve 19 şiiirden, 17’sinde okullarındaki

çocukları anlatan ilk şiir kitabı “ Sınıf” yüzünden tutuklanışını dile getirdi. Kitabın, İhsan Devrim adlı yayımcının yayınevinde yayınlandığını, Sınıf’ın gerçekten sınıfları ve çocukları anlattığını, kitabın kapağının ise kırmızı şeker kutusu kabından yapıldığını, böyle sudan nedenlerle babasının hapisaneye gönderildiğini söyleyen Aydın Ilgaz, babasının adıyla anılan , filmlere, tiyatroya ve dizilere konu olan ünlü “ Hababam Sınıfı” romanının hikayesini de şöyle anlattı;

“- Ben Aksaray’daki Pertevniyal Lisesinde okuyordum. Her okul dönüşünde babam okulda ne yaptıklarını sorar, ben de o hoca bunu, öteki hoca şunu, biz bunu yaptık diye anlatırdım. Babam o zamanlar takma isimle yazıyordu. O da ertesi günü bunları başka isimler kullanarak, sütununda “Hababam Sınıfı” diye anlatırdı. Kimse benden şüphelenmezdi. Babam aslında bu romanında Türkiye’de o devirdeki sınıf ayrılıklarına dikkati çekmek istemişti.. Biz sinemada hep komik hallerini gördük, komedi gibi izledik. Ben 7 yıl Amerika’da okudum, THY’nda çalıştım, çok olaya tanık oldum. Babamın yattığı bütün hapisaneler bugün kültür evi, müze oldu. Cide’yi çok sevdi. Zaten İstanbul’dan sonra oraya gidip yerleşti. Babamı çok göremedim yaşarken. Bunları onun oğlu olarak söylemiyorum. Onlar çok zor dönemler geçirdiler. Babam sadece bir Karadenizli değil, bütün dünyayı yazardı. Karadeniz kadınının cefakarlığını anlatırdı kitaplarında. Dünyada bir savaşta tek korsanlık yapan Cideli Rahime kaptanın öyküsünü, Halime Kaptan adıyla yazmıştı. Babam 12 Eylül’ü 70’li yaşlarında yaşadı. Her zaman “ silahla devrim olmaz” derdi. Tek derdi pisi pisine ölen çocuklardı. Eğitimsiz bir toplumun kaleleri fethedemeyeceğine inanırdı. Kültür olmadan, değişim , yenilik olmaz.. Babam Sivas’ta Madımak otelinde yakılarak ölen Asım Bezirci’nin acısına dayanamadı ve onun cenazesi kalkmadan öldü.. Ölmeden önce bana şunu söylemişti. “Firavunlar yıllar önce tabletleri kırdı.. Hitler kütüphaneleri yaktı.. Ancak kimse aydınlarını, yazarlarını bir otele kapatıp, onları canlı canlı yakmadı”.. Siyasi düşüncesi ne olursa olsun, babamın ölümünden sonra aklımda tek kalan “devrim” kelimesiydi. Babamın yaşamı “Sınıf”la başladı.. Hababam Sınıfı’yla nerelere geldi.. Londra’da kurulu bir Kadın Derneği olan BTKD’nin bu davetine geldiğim için, beni çağırdığınız için size teşekkür ederim. Sizler bizim umudumuzsunuz”

Daha sonra Aydın Ilgaz, babası ve kendisine ait kitapları satın alanlara kitapları tek tek imzalayarak, konuştu. Türkiye’de birçok yerde babasının anılarını paylaştığını, Londra’da da bunu BTKD vasıtasıyla yaptığı için çok memnun olduğunu belirtti. Aydın Ilgaz ve eşi, konferanstan sonra Londra’da ayrıldılar.

---

m.s